

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. 001-12599
Ref. pehsc
Den 23. februar 2015

Notat om status for og resultater af arbejdet med kortlægning af og strategier for stofferne på listen over uønskede stoffer

Miljøstyrelsen har gennemført faglige kortlægninger af samtlige stoffer på listen over uønskede stoffer (LOUS). Kortlægningerne omfatter indsamling af alle tilgængelige oplysninger om stoffernes anvendelse, regulering, miljø- og sundhedsmæssige risici samt evt. alternativer.

På baggrund af de gennemførte kortlægninger har Miljøstyrelsen udarbejdet strategier, der skal håndtere de udfordringer, der er identificeret i kortlægningerne. Miljøstyrelsen har på nuværende tidspunkt udarbejdet strategier for 29 af de i alt 40 stoffer på LOUS. I vedlagte bilag 1 redegøres mere udførligt for status og resultater af de tiltag, der er gennemført for at håndtere strategiernes udfordringer for de 29 stoffer, hvor implementeringen er sat i gang. Tiltagene er rubriceret i følgende kategorier:

A. Indspil til EU's regulering

Denne kategori omfatter hele den store mængde af tiltag, der retter mod at foretage danske indspil til EU's regelværk. Kategorien omfatter derfor både indspil til anvendelsesbegrænsning under REACH, produktlovgivninger og klassificering (CLP). Dertil kommer indspil til EU's stofvurderingsprogram, hvor Danmark i 2015 og 2016 skal stå for vurderingen af LOUS-stofferne BADGE, phenol, TBBPA, TCPP. Der er som opfølgning på strategierne iværksat i alt **30 initiativer** inden for denne kategori.

B. National regulering

Denne kategori omfatter udarbejdelse af tiltag rettet mod det danske regelværk i form af anvendelsesregulering, mærkningsforpligtigelser og udarbejdelse af kriterier og grænseværdier, der udmønter denne regulerings grundlag. Inden for denne kategori er der som opfølgning på strategierne iværksat i alt **3 initiativer** om kriterier for specifikke LOUS-stoffer i havsediment, jord og drikkevand.

C. Vidensopbygning

Hovedparten af LOUS-bevillingens projektmidler er gået til en meget bred buket af vidensopbygningsprojekter, der retter sig mod alt fra yderligere kortlægning af anvendelser og alternativer til forskellige typer af undersøgelser af miljø- og sundhedsmæssige risici, der kan understøtte de danske indspil til EU's regelværk. Som opfølgning på strategierne er der iværksat i alt **22 initiativer** inden for denne kategori. Rapporterne udgives løbende af MST som Miljøprojekter.

D. Information

Kategorien omfatter de projekter, der retter sig mod at informere forskellige målgrupper om håndtering af specifikke kemiske stoffer eller om at undgå produkter med uønskede stoffer. Som opfølgning på strategierne er der iværksat i alt **2 initiativer** inden for denne kategori om kviksølv og methanol.

E. Kontrol

Kategorien af kontrolinitiativer omfatter de tiltag, der er taget for at følge op et evt. behov for kontrol af overholdelse af kemikalierereglerne, der er blevet identificeret i forbindelse med kortlægningerne. Inden for denne kategori er der som opfølgning på strategierne iværksat i alt **3 initiativer** om den specifikke anvendelse af stofferne NPE, TDI og DMF i forbrugerprodukter.

F. Tilskud og partnerskaber

Kategorien omfatter tilskud til virksomheders udviklingsprojekter og etablering af offentlig/private partnerskaber. Disse projekter er finansieret gennem den nuværende MUDP-ordning, hvor tilskuddene på kemikalieområdet i vidt omfang har været koordineret således, at disse har understøttet udviklingen af alternativer til specifikke LOUS-stoffer. Som opfølgning på strategierne er der iværksat i alt **5 initiativer** inden for denne kategori.

Koordination med tilgrænsende ressortområder

Der har ved udarbejdelsen af både kortlægninger og strategier været anlagt en bred miljø- og sundhedsmæssig vinkel på de risici brugen af kemikalierne skaber under inddragelse af både fødevarer- og arbejdsmiljømæssige aspekter. Kortlægninger og strategier er derfor udfærdiget i tæt koordination med de øvrige myndigheder på fødevarer- og arbejdsmiljøområdet.

Strategier for de resterende stoffer og anden opfølgning

Miljøstyrelsen er i færd med at udarbejde strategier for de resterende 11 stoffer, der planlægges at blive fremsendt til aftaleparterne bag Kemikalieindsatsen i maj 2015.

De enkelte stofstrategier er fokuseret snævert på at håndtere de udfordringer, der knytter sig til anvendelsen af de enkelte stoffer hver for sig. Imidlertid har der på en række områder vist sig et behov for at håndtere problemstillinger, der går på tværs af de enkelte stoffer. Miljøstyrelsen påtænker derfor at anvende op til 2 mio. kr. af bevillingen i 2015 til projekter, som skal håndtere tværgående problemstillinger med brugen af LOUS-stofferne bl.a. inden for emneområderne ”Bæredygtigt byggeri”, ”Koordineret monitoring” og ”Miljørigtig brandhæmning”.

Bilag 1

1. Alkylphenol og –ethoxylater

I strategien fra maj 2013 blev identificeret fem udfordringer:

1. **Udledningen af NPE fra tekstiler udgør mulig risiko for vandmiljø**

A. Indspil til EU's regulering

EU's Kemikalieagentur har i 2014 behandlet et svensk forslag til forbud mod NPE i tekstiler. Det forventes, at der kommer et forslag til en anvendelsesbegrænsning fra Kommissionen i løbet af 2015.

F. Tilskud og partnerskaber

Miljøstyrelsen har i januar 2015 etableret et nyt tekstilpartnerskab bl.a. med fokus på, hvordan virksomhederne bedst muligt kan gardere sig mod skadelige kemikalier i tekstiler.

2. **Viden om visse anvendelsers miljøbelastning mangler**

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen har gennemført et projekt, der afdækker den relative betydning af udledningerne fra forskellige anvendelser samt en mindre kortlægning af anvendelsen i forbrugerprodukter. Projektet bekræfter bl.a., at tekstiler er den største kilde til udledning af NPE og viser den relative betydning af en række andre produktgrupper. Dette danner dermed baggrund for at medtage NPE i tekstilpartnerskabet. Projektet er udgivet i februar 2015 som Miljøprojekt.

3. **Viden om alternativer i maling/lak m.m. mangler**

F. Tilskud og partnerskaber

Miljøstyrelsen har givet tilskud til et konkret udviklingsprojekt om at finde alternativer til NPE i grundmalinger og specialmalinger, som er nogle af de malingstyper, hvor det har været vanskeligt at finde alternativer. Projektet ventes afsluttet i december 2015.

4. **Der er registreret NPE i forbudte anvendelser**

E. Kontrol

Miljøstyrelsen gennemførte i 2013 en kontrolkampagne herom. Der blev fundet 1 ulovligt produkt, og 110 produkter, hvor oplysninger om sammensætning, eller oplysning om at produktet ikke længere markedsføres, ikke var opdaterede.

5. **Etablering af nyt fagligt grundlag for kvalitetskrav for NP og OP i sediment**

Kortlægningen viste et behov for at etablere et mere udbygget fagligt grundlag for fastsættelse af i første omgang nationale kvalitetskrav for NP og OP i sediment

B. National regulering

Miljøstyrelsen har igangsat 3 projekter, hvor effekten af NP og OP måles på to forskellige organismer. Samtidig har de italienske myndigheder igangsat 3

supplerende projekter på andre organismer. De danske projekter afsluttes i foråret 2015. Samlet vil de 6 undersøgelser kunne danne grundlag for at kvalificere fastsættelsen af kvalitetskriteriet (en grænseværdi) for sediment. Dette vil kunne sammenholdes med de fundne koncentrationer i sediment og give et overblik over, hvor vidt der er grund til bekymring for miljøeffekter og mulige nødvendige begrænsningstiltag.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Miljøstyrelsen vil i 1. halvår 2015 efter afslutningen af vidensopbygningsprojekterne, og herunder projekterne til vurdering af/revisionen af kvalitetskriterierne i sediment, foretage vurderinger af behovet for yderligere tiltag.

2. DTBHQ - 2,5-di-tert-butylhydroquinon (1,4-benzendiol, 2,5 (1,1 dimethylethyl))

I strategien fra maj 2013 blev det konstateret, at både forbrugsdata og miljø- og sundhedsdata for stoffet var meget begrænsede.

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen igangsatte derefter en yderligere undersøgelse af stoffets brug i henholdsvis forbrugerprodukter og fødevarekontaktmidler. Undersøgelsen af stoffets mulige forekomst i forbrugerprodukter, herunder kosmetik og maling viste, at stoffet generelt anvendes i yderst få produkter på det danske marked. I forbrugerprodukter er stoffet fundet i et enkelt kosmetikprodukt solgt på internettet og i enkelte bundmalinger til skibe, der fortrinsvis bliver brugt af professionelle, i koncentrationer på under 1%. En tilsvarende kortlægning af stoffets forekomst i fødevarekontaktmidler viste, at stoffet ikke blev anvendt i fødevareemballage m.m. Begge rapporter er udgivet som Miljøprojekter.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På baggrund heraf vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke er risiko for forbrugere eller miljø på grund af den begrænsede anvendelse. Derfor vurderes der ikke at være behov for hverken at lave yderligere undersøgelser af stoffets miljø- og sundhedsdata, anvendelsesbegrænsning eller andre tiltag.

3. Bisphenol A

I strategien fra maj 2013 blev der identificeret tre indsatsområder:

1. Afklaring af om BPA har lavdosiseffekter

A. Indspil til EU's regulering

EFSA sendte i januar 2014 en ny sundhedsmæssig vurdering af bisphenol A (BPA) i offentlig høring. EFSA's endelige vurdering af BPA blev offentliggjort i januar 2015 og konkluderer, at det sikre niveau af BPA er 4 ug/kg kropsvægt/dag. Dette er en nedsættelse i forhold til det tidligere sikre niveau. EFSA konkluderer samtidig, at den udsættelse, der er af BPA ikke vil udgøre en risiko, når der tages

højde for det nye sikre niveau. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af EFSA's forslag til sikkert niveau, og DTU vurderer, at det sikre niveau er sat for højt, og at det bør være 0,7 ug/kg kropsvægt/dag.

2. Afdækning af baggrunden for forskellige reguleringer og vurderinger i EU-landene

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen igangsatte i juni 2013 et udredningsarbejde om grundlaget for de forskellige nationale reguleringer af BPA i EU. Rapporten konkluderer, at stort set alle nationale forbud mod BPA i fødevarekontaktmaterialer, sutter og bideringe ligesom det danske forbud er baseret på et videnskabeligt argument om, at der er usikkerhed forbundet med mulige lavdosis-effekter af BPA (hormonforstyrrende egenskaber /neurotoksicitet), især i forhold til spædbørn, små børn og gravide. Rapporten er udgivet som Miljøprojekt no. 1552 i apr. 2014

3. Undersøgelse af alternativer til BPA

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen har desuden lavet en undersøgelse af alternativer til BPA kasseboner og en undersøgelse af migration af BPA fra forskellige typer af polycarbonat-plast.

Den første undersøgelse om kasseboner viser, at alternativer til BPA allerede er i brug i termopapir. Konklusionen er, at de to undersøgte kemiske alternativer bisphenol S (BPS) og Perfagast ikke umiddelbart er miljø- og sundhedsmæssigt bedre end BPA. Alternative teknologier, herunder en række digitale muligheder, er ligeledes gennemgået, hvoraf en række af disse allerede i dag er i brug. Dog kan ingen af disse digitale teknologier på nuværende tidspunkt betragtes som modne til fuldt ud at erstatte papirkvitteringen. Rapporten er udgivet som Miljøprojekt no. 1553 i apr. 2014.

Den anden undersøgelse om migration af BPA fra forskellige typer polycarbonat plast er under færdiggørelse og vil blive udgivet som Miljøprojekt.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Miljøstyrelsen vil med baggrund i DTU Fødevareinstituttets vurdering vurdere, om man som forbruger kan være udsat for BPA i niveauer, der kan udgøre en risiko. I forhold til kasseboner vil Miljøstyrelsen invitere branche og industri til møde med det formål at diskutere, hvordan myndigheder og industri i samarbejde kan fremme substitution af BPA i kasseboner – det gælder både kemiske alternativer såvel som andre teknologiske alternativer. Herudover har Miljøstyrelsen kontaktet de franske myndigheder og bidraget med baggrundsviden herunder resultaterne af Miljøprojektet om alternativer til BPA i kasseboner til deres forslag om forbud mod BPA i kasseboner.

4. BADGE

I strategien fra maj 2013 blev det påpeget, at der var mangel på viden om miljø- og sundhedseffekter af stoffet, herunder polymerens afgivelse af bisphenol A.

A. Indspil til EU's regulering

Den manglende viden om stoffets miljø- og sundhedseffekter vil blive afhjulpet af en EU-stofvurdering af BADGE i løbet af 2015. På baggrund af denne stofvurdering, som udarbejdes af Miljøstyrelsen på vegne af den europæiske kemikaliemyndighed ECHA, kan industrien blive pålagt at generere yderligere data, såfremt dette vurderes nødvendigt for at afklare en eventuel bekymring. På baggrund heraf vil det efterfølgende blive vurderet, om der er behov for yderligere reguleringstiltag.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På baggrund af resultatet af den kommende EU-stofvurdering af BAGDE vil det blive vurderet om der er behov for yderligere reguleringstiltag. Effekterne i relation til afgivelsen af bisphenol A fra BADGE vil endvidere blive vurderet med udgangspunkt i EFSA's vurdering af bisphenol A samt DTU Fødevareinstituttets vurdering af EFSA's vurdering.

5. Cadmium

Strategien fra maj 2013 satte fokus på fire tilbageværende indsatsområder i relation til cadmium:

1. Cadmium i batterier til håndværktøj bør udfases

A. Indspil til EU's regulering

Batteridirektivet er blevet ændret, så cadmium nu forbydes i genopladelige batterier fra 1. januar 2017.

2. Cadmium i landbrugsjord akkumuleres

A. Indspil til EU's regulering

Et endeligt forslag om EU regulering af cadmium i fosfatholdig gødning var forventet klart i 2013. Processen er blevet forsinket. Kommissionen forventer melde tilbage i løbet 2015 om den fremadrettede proces for forslaget.

C. Vidensopbygning

I forhold til optaget af cadmium gennem fødevarer har Miljøstyrelsen og Fødearestyrelsen gennemført et projekt, der skulle belyse, om optaget af cadmium fra forskellige typer fødevarer afhænger af fødeemnernes "forarbejdningstilstand". Der var en teori om, at optaget af cadmium gennem føden fra "grove" fødevarer, som f.eks. fuldkornsprodukter og uforarbejdede hørfrø, evt. kunne forventes at være lavere end for mere forarbejdede fødevarer med malet mel, knuste hørfrø mv., da fuldkorn, hele frø og kerner formodedes at passere mere eller mindre ufordøjede gennem fordøjelsessystemet. Resultaterne af projektet bekræfter dog ikke entydigt denne teori, og giver derfor ikke umiddelbart anledning til at justere de eksisterende råd for indtag af hele og knuste hørfrø. Resultaterne giver heller ikke anledning til at give særlige råd vedr. indtag af kakao og chokolade. Projektrapport er publiceret som Environmental Project no. 1571.

3. Miljømæssig forsvarlig indsamling globalt

A. Indspil til EU's regulering

Dansk notat blev fremsendt til EU rådsarbejdsgruppe og drøftet på to møder i efteråret 2013. Der er umiddelbart ingen opbakning fra de andre medlemsstater til at prioritere dette arbejde under Baselkonventionen, så foreløbigt gøres der ikke mere.

4. Visse cadmiumforbindelser opfylder kandidatlistekrav

A. Indspil til EU's regulering

Cadmium sulphide, cadmium og cadmium oxide er blevet optaget på kandidatlisten i 2013. Cadmium chloride blev optaget på kandidatlisten i 2014.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På baggrund af ovenstående vurderes det ikke, at der er behov for yderligere tiltag i forhold til cadmium.

6. 1,6 hexandiol-diglycidiolether (HDDGE)

I strategien fra maj 2013 blev det konstateret, at både forbrugsdata og miljø- og sundhedsdata for stoffet var meget begrænsede.

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen igangsatte derefter en yderligere undersøgelse af stoffets brug i henholdsvis forbrugerprodukter og fødevarekontaktmidler. Undersøgelsen af anvendelsen i forbrugerprodukter m.m. indenfor gør-det-selv byggeri og i legetøj viste, at det er usandsynligt, at stoffet anvendes i legetøj i Danmark. Stoffet er fundet i ganske få produkter til bådreparationer, som primært er tiltænkt det professionelle marked. Imidlertid er koncentrationen af stoffet meget lav, idet stoffet bindes ved hærdning af produktet. En tilsvarende kortlægning af stoffets forekomst i fødevarekontaktmidler viste, at stoffet ikke blev anvendt i fødevareremballage m.m. Begge rapporter er udgivet som Miljøprojekter.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På baggrund heraf vurderer Miljøstyrelsen ikke, at der er behov for yderligere tiltag til begrænsning af anvendelsen.

7. Methanol

I strategien fra maj 2013 blev det alene påpeget, at der kunne evt. være en eksponeringsrisiko ved hobbybrug af methanol.

D. Information

Miljøstyrelsen gennemførte derfor i 2013 en informationskampagne rettet direkte mod relevante hobbybrugergrupper om sikker brug af methanol.

A. Indspil til EU's regulering

Italien havde i 2013 forslået en klassificering for methanol som reproduktionsskadelig, men EU's videnskabelige komité har på baggrund af de videnskabelige data vurderet, at der ikke er grundlag for en sådan klassificering.

Polen har i 2014 indsendt et restriktionsforslag for anvendelsen af methanol i sprinklervæske mm. Baggrunden for dette forslag er at der i en række europæiske lande har været dødsfald i forbindelse med misbrug (indtagelse) af sprinklervæske og lignede med indhold af methanol. Lignende problemstilling er dog ikke set i Danmark.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Derudover anses strategiens tiltag for methanol, som værende gennemført, og der skønnes ikke for nuværende et behov for yderligere initiativer, men Danmark følger arbejdet med det polske restriktionsforslag.

8. Parabener

I forhold til parabener blev der i strategien fra maj 2013 linet fem relevante indsatsområder op:

1. Ny EU vurdering af propyl- og butylparaben

A. Indspil til EU's regulering

EU's videnskabelige komite for kosmetik (VKF) udgav i juni 2013 en ny opinion om propyl- og butylparaben. Miljøstyrelsen var ikke enig i VKF's risikovurdering af brug af parabener i solcreme, og har derfor kommenteret dette flere gange. Der blev stemt om et forslag til regulering i februar 2014, som blev vedtaget. Denne regulering indeholder på nogle punkter en forbedring i forhold til nuværende situation, men går ikke helt lige så langt som det danske forbud i forhold til produkter til børn under 3 år. Sverige og Danmark afgav ved afstemningen en fælles erklæring om, at risikovurdering af solcreme burde tages op til diskussion i EU. Det blev efterfølgende bekræftet af Kommissionen, at der skal nedsættes en gruppe, der skal se på dette. De nye EU-regler om propyl- og butylparaben vil efter al sandsynlighed medføre, at Danmark skal ophæve sit nationale forbud. Der er dog ikke viden om præcist, hvornår dette forventes at ske, og Danmark har endnu ikke modtaget en officiel anmodning om ophævelse fra Kommissionen.

2. EU-regulering af isopropyl- og isobutylparaben

A. Indspil til EU's regulering

Der blev den 10. oktober 2013 stemt i EU om forbud mod brugen af fem parabener (isopropyl-, isobutyl-, phenyl-, benzyl- og pentymparaben) i kosmetik. Forbuddet blev vedtaget.

3. Eksisterende alternativer kan være sundhedsmæssigt problematiske

F. Tilskud og partnerskaber

Der har to år i træk været udbudt projekter med fokus på at udvikle emballageformer, der giver et reduceret behov for brug af konserveringsmidler. I 2013 blev der taget kontakt til Brancheforeningen SPT for at opfordre til at de videreformidler muligheden for at søge tilskud til et sådant projekt blandt deres medlemmer. Miljøstyrelsen har imidlertid ikke modtaget ansøgninger på dette område.

4. Manglende viden om sundhedsrisici ved parabener i lægemidler

A. Indspil til EU's regulering

En opinion/vurdering fra EU's lægemiddelagentur EMEA er sendt til medlemsstaterne, der skal diskutere denne, før der tages en endelig beslutning.

5. Manglende viden om sundhedsrisici ved parabener i legetøj

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen har udarbejdet et projekt, som har kortlagt og sundhedsvurderet anvendelsen af konserveringsmidler i legetøj, herunder anvendelsen af parabener. Der er fundet flere parabener i diverse vandbaseret legetøj. Rapporten konkluderer, at der kan være en risiko i nogle typer af legetøj, hvis man anvender nogle parabener i koncentrationer op til den tilladte grænse i kosmetik. Rapporten er i februar 2014 udgivet som Forbrugerprojekt nr. 123 og er sendt til EU-Kommissionen. I Kommissionens arbejdsgruppe om kemikalier i legetøj skal det diskuteres, hvordan konserveringsmidler i legetøj skal håndteres. Miljøstyrelsen deltager i denne arbejdsgruppe.

9. Perfluorede stoffer

I forhold til håndtering af anvendelse af PFOS/PFOA og øvrige perfluorede stoffer er der igangsat en række initiativer inden for fem indsatsområder:

1. Gruppevurdering af perfluorede stoffer

A. Indspil til EU's regulering

Danmark arbejder på, at der vil blive set på muligheden for at vurdere gruppen af perfluorede stoffer som en samlet gruppe eller flere undergrupper og ikke som enkeltstoffer.

Danmark har i 2014 på embedsmandsniveau sat reguleringen af de perfluorede stoffer på dagsordenen i EU med henblik på at få startet en diskussion af mulige måder at regulere store grupper af stoffer. Dette har affødt et tættere samarbejde mellem en række EU-lande herunder Danmark, med henblik på ensretning af arbejdet med regulering af stofgruppen samt en fælles forståelse for den videre strategi. I denne forbindelse har Miljøstyrelsen gennemført et projekt om litteraturgennemgang af de kortkædede forbindelser til at understøtte dette arbejde.

2. Udvikling af alternativer til eksisterende anvendelser

F. Tilskud og partnerskaber

Under den grønne teknologipulje er der i 2014 igangsat et projekt om udvikling af alternativer til perfluorerede stoffer til imprægnering af tekstiler i samarbejde med industri og tøjproducenter. Projektet løber over 2 år og forventes afsluttet ved udgangen af 2015.

3. Mangel på data for forekomst i vand af PFOS/PFOA

C. Vidensopbygning

Der er igangsat et udredningsprojekt under teknologipuljen for jord- og grundvandsforurening for at afklare om jordforurening med perfluorerede stoffer udgør et problem for det danske grundvand. Projektet forventes offentliggjort medio 2015.

B. National regulering

Fastsættelse af grænseværdier for grund- og drikkevand samt jord forventes fastsat i første halvdel af 2015.

4. REACH-regulering af perfluorerede stoffer

A. Indspil til EU's regulering

Norge og Tyskland har i december 2014 fremlagt et restriktionsforslag på PFOA og de stoffer, der kan nedbrydes til PFOA. Restriktionsforslaget foreslår et forbud mod indhold af PFOA og stoffer, der kan nedbrydes til PFOA i en koncentration over 2ppm i artikler og kemiske blandinger, både i forhold til produktion, salg og import.

PFOA og APFO og fire andre langkædede perfluorerede stoffer blev endvidere optaget på kandidatlisten i 2013. Der er i 2013 pre-registreret 12 stoffer.

A. Indspil til EU's regulering

Danmark følger aktivt processen og støtter op om restriktionsforslaget, der er i høring indtil juni 2015. Danmark har til det igangværende arbejde i EU bidraget med resultaterne af LOUS kortlægnings- og implementeringsprojekterne.

5. Mangel på viden om miljø- og sundhedseffekter og alternativer for øvrige perfluorerede stoffer

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen har fået udarbejdet en rapport, der indeholder de tilgængelige data. På baggrund af Miljøstyrelsens rapport om anvendelse, sundheds- og miljøeffekter for de 12 pre-registrerede stoffer fra 2013, blev der sat gang i to nye projekter om hhv. alternativer til fluorerede stoffer i tekstiler og en gennemgang af den åbne litteratur angående de kortkædede perfluorerede stoffer. Begge projekter blev færdige i december 2014 og forventes udgivet i 2015.

A. Indspil til EU's regulering

Rapporterne er, på samme måde som de øvrige rapporter, blevet brugt som støtte og indspil til diskussionerne i EU, men f.eks. også i forbindelse med arbejdet under Stokholmkonventionen for yderligere regulering af PFOS (fjernelse af undtagelser).

Opsamling på fremadrettede initiativer

Miljøstyrelsen vurderer i øjeblikket, hvilke yderligere projekter om denne stofgruppe, der vil kunne øge vores viden og mulighed for at håndtere dem bedst muligt. Bl.a. ses på muligheden for at lave et pilotprojekt om analysemetoder for at undersøge, om den metode, der bruges til at måle efter stofferne i vandprøver, finder alle de relevante stoffer.

10. Cybutryne

I forhold til håndtering af anvendelsen af cybutryne blev der i strategien fra maj 2013 angivet to indsatsfelter.

1. EU-risikovurdering på vej

A. Indspil til EU's regulering

Miljøstyrelsen deltager aktivt i EU-ekspertgruppen for biocider, der er i gang med at risikovurdere Cybutryne med henblik på at sikre, at det danske beskyttelsesniveau opretholdes. Vurderingen af stoffet i EU er endnu under behandling. EU's afgørelse om Cybutrynes mulige optagelse på EU's positivliste for biocider mhp. anvendelse i bundmalingsprodukter forventes i løbet af 2015.

2. Udvikling af alternativ til mindre både

F. Tilskud og partnerskaber

Miljøstyrelsen har givet tilskud til et udviklingsprojektet, der har til formål at udvikle en bundmaling, der indeholder – og frigiver – et minimum af aktivstof. Projektet, der forventes afrapporteret i 1. halvår af 2015 efter test på både, viser lovende foreløbige resultater.

11. Phenol

Som det fremgår af strategien fra marts 2014 er der i forhold til håndtering af anvendelsen af phenol et behov for at opdatere oplysninger om eksponering af forbrugeren for phenol.

A. Indspil til EU's regulering

Phenol er efterfølgende på dansk foranledning meldt ind til EU's stofvurderingsprogram under RAECH med særlig fokus på eksponeringsscenarier og risikovurdering for forbrugeren. Miljøstyrelsen vil på vegne af den europæiske kemikaliemyndighed ECHA i 1. halvår af 2015 påbegynde EU-stofvurderingen af phenol.

12. Mineralsk terpentint

Som det fremgår af strategien fra marts 2014 er der i forhold til håndtering af risici ved anvendelse af mineralsk terpentint et behov for at fremskaffe viden om eksponeringsniveauerne for mineralsk terpentint type 3 med henblik på at kunne udføre en risikovurdering af stoffet for dets mulige neurotoksiske virkning. 3 andre

forbindelser af methanol blev på baggrund af dansk forslag klassificeret i 2014, dette har betydet et fald i forbruget af disse, men en stigning i forbruget af type 3. Risikoen for forbrugerne er vurderet som meget lav, og der er ikke grund til yderligere tiltag.

A. Indspil til EU's regulering

Mineralsk terpentin type 3 er herefter på dansk foranledning meldt ind til stofvurdering under REACH med henblik på at få fokus på stoffets sammenlignelige sundhedseffekter til andre mineralske terpentin-stoffer samt at opnå tilstrækkelig viden om eksponering og farlige virkning ved længere tids påvirkning.

13. Bly og blyforbindelser

Som det fremgår af strategien fra marts 2014 er der behov for fortsat at nedbringe indtaget af bly via føde- og drikkevarer, da der ikke er nogen nedre grænse for hvornår eksponering for bly kan give alvorlige effekter. I Danmark ligger koncentrationen af bly i drikkevand dog generelt lavt, og betragtes ikke af myndighederne som værende problematisk.

1. Bly i drikkevandsinstallationer

I Danmark har vi en national godkendelsesordning for byggevarer i kontakt med drikkevand, der fastsætter grænser for den maksimale frigivelse af bly fra vandhaner/armaturer på markedet. Der er ikke EU harmoniserede krav til kvaliteten af og evt. godkendelse af byggematerialer i kontakt med drikkevand.

A. Indspil til EU's regulering

Danmark har i forlængelse heraf foreslået Kommissionen at tage initiativ til at fastsætte harmoniserede EU krav.

2. Bly i fødevarer

Data peger på, at indtag af kaffe giver et væsentligt bidrag til den samlede bly eksponering fra fødevarer.

C. Vidensopbygning

I den forbindelse har Miljøstyrelsen igangsat et projekt, der skal afdække indholdet af bly i kaffe og betydningen af brygningsmetoder og brygningsudstyr. Resultaterne fra projektet vil blive afrapporteret i 1. halvdel af 2015

3. Bly på kandidatlisten

Hvis metallisk bly får en harmoniseret klassificering som reproduktionstoksisk, vil betingelsen for at blive optaget på kandidatlisten under REACH, og siden hen godkendelsesordningen, være opfyldt.

A. Indspil til EU's regulering

Danmark udarbejder et forslag om optagelse af metallisk bly på Kandidatlisten (når og forudsat, at den harmoniserede klassificering er vedtaget) med henblik på efterfølgende optagelse på godkendelsesordningen.

4. Bly i synkeliner

C. Vidensopbygning

I forhold til udfasning af blyholdige synkeliner i erhvervsfiskeriet har Miljøstyrelsen gennemført et udredningsprojekt. Resultaterne fra projektet vil blive afrapporteret i 1. halvdel af 2015

14. Visse kobberforbindelser

Fokus i strategien fra marts 2014 har været på hovedanvendelser af kobberforbindelserne i Danmark. Dette omfatter først og fremmest den omfattende brug af kobber(II)sulfat pentahydrat som tilsætning til foder til smågrise. Dertil kommer anvendelsen af kobber(I)oxid som bundmaling, hvor de anvendte mængder i de seneste år har været stigende.

1. Kobbertilsetning i svinefoder

C. Vidensopbygning

Med henblik på at afdække omfanget af landbrugets udspredning af kobber og udviklingen i landbrugsjordens kobberindhold har Miljøstyrelsen i efteråret 2014 igangsat to projekter.

Det første projekt omhandler udtagning af jordprøver generelt i hele det landsdækkende kvadratnet med henblik på at afdække den generelle udvikling i landbrugsjordens kobberindhold.

Det andet projekt omhandler udtagning af jordprøver fra specifikke bedriftstyper med henblik på at afdække kobberindholdet i landbrugsjorden for henholdsvis smågrise, slagtesvin og planteproduktion. I den forbindelse udtages endvidere repræsentative gylleprøver fra den udsprede gylle. Resultaterne fra projekterne er sendt i faglig høring i projektet følgegruppe i februar 2015 med frist til ultimo marts 2015.

På baggrund af projektets resultater vil de involverede myndigheder overveje behovet for opfølgende initiativer. Bl.a. påtænker Naturstyrelsen at iværksætte et opfølgende projekt, der skal afdække evt. sammenhænge til ”fynsk rådyrsyge.”

2. Kobberforbindelser i bundmaling

Den gennemføres i øjeblikket en EU-risikovurdering af kobber(I)oxid i bundmaling.

A. Indspil til EU-regulering

For at sikre at det danske beskyttelsesniveau opretholdes, deltager Miljøstyrelsen som myndighed i EU-ekspertgruppen for biocider, der indenfor en kortere tidshorisont skal i gang med at risikovurdere kobber(I)oxid sammen med en række andre biocidaktivstoffer. Miljøstyrelsen vurderer, at EU vil træffe afgørelse om, hvorvidt kobber(I)oxid kan optages på EU's ”positivliste” for biocider til anvendelse i bundmalings-produkter indenfor et par år.

F. Tilskud og partnerskaber

I forhold til alternativer vil Miljøstyrelsen, når et igangværende projekt om alternative til bundmaling afsluttes i 1. halvår 2015, tage stilling til, om der fortsat er behov for at fremme udvikling af alternative løsninger på bundmalingsområdet og lade det indgå som prioritet under det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrations Program (MUDP).

15. Trinatriumnitrioltriacetat (Na₃NTA)

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af kortlægningen, at danske forbrugeres udsættelse for Na₃NTA og NTA-stoffer vil have en meget lille betydning i fremtiden.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke er nødvendigt med yderligere tiltag.

16. Visse ftalater

Kortlægningen omfatter ftalaterne (DEP, DIPP, DPHP, DINP and DIDP). Udfordringerne for de ftalater, der er kortlagt som en del af LOUS kortlægningerne, er helt overvejende dækket af tiltagene i Miljøstyrelsens generelle ftalatstrategi fra juni 2013. Det er kun ftalaten DMEP, der ikke er i direkte fokus på i strategien, idet DMEP ikke er registreret under REACH. Dette stemmer godt overens med resultaterne fra kortlægningen om, at DMEP ikke anvendes i EU, og det derfor ikke forventes, at der vil ske en udsættelse af DMEP. De øvrige kortlagte ftalater indgår i den brede buket af aktiviteter under Miljøstyrelsens ftalatstrategi.

A. Indspil til EU-regulering

Som opfølgning på LOUS indsatsen og ftalatstrategien forventer Danmark i løbet af marts måned 2015 at indsende et klassificeringsforslag for reproduktionsskadelige effekter for DINP.

17. Visse isocyanater (MDI/TDI)

I strategien fra marts 2014 blev der identificeret følgende udfordringer:

1. Mulig forekomst af TDI i forbrugerprodukter

Kortlægningsrapporten identificerede en række produkter med MDI og TDI, som kan være tilgængelige for forbrugere.

E. Kontrol

Efterfølgende blev det konstateret, at produktet med TDI, som er det mest problematiske stof, ikke længere markedsføres.

2. Frigivelse ved opvarmning af PUR-skum

Der er ikke identificeret nogen nylig kortlægning over frigivelsen af MDI, TDI, aminer og andre nedbrydningsprodukter i forbindelse med opvarmning af PUR-produkter eller produkter overfedebehandlet med PUR-skum.

C. Vidensopbygning

Derfor igangsatte Miljøstyrelsen et projekt, der skulle gennemgå industriens registreringsrapporter for specifikt at se på dette scenarie. Det viste, at industrien ikke selv havde beskrevet dette i deres registreringsrapporter, og derfor blev projektet udvidet til også at omfatte et litteraturstudie for at undersøge, om der i andre sammenhæng er lavet undersøgelser af frigivelse ved opvarmning. Projektet forventes afsluttet i 1. halvdel af 2015.

3. Afdækning af alternativer

Der er identificeret en række alternative stoffer og teknologier, som er ved at vinde indpas/blive udviklet, herunder i visse forbrugerprodukter.

C. Vidensopbygning

Derfor har Miljøstyrelsen gennemført et projekt til uddybning af de alternativer, der findes til fugeskum, lime mm. Projektet viste, at der findes alternativer til en del anvendelser, og at alternativer har en lavere giftighed. Dog kan der være en række andre kemiske eller tekniske ulemper ved alternativerne og ikke alle anvendelser kan substitueres. Rapporten er ikke udgivet endnu, men forventes udgivet første halvår af 2015.

4. Begrænsning af diisocyanater

Tyskland sendte i august 2014 en EU-orienteret strategi (Risk Management Option Analysis -RMOA) i høring. Strategien konkluderede, at alle diisocyanater bør underlægges en restriktion med forbud mod produkter med mere end 0.1 % frit diisocyanat, medmindre virksomheden kan bevise en korrekt håndtering. Desuden indgår der i den tyske strategi (RMOA) en tentativ plan om optagelse på kandidatlisten som SVHC stof hvis nødvendig.

A. Indspil til EU-regulering

Danmark har kontakt med Tyskland og vil bidrage med vores resultater til det videre arbejde.

18. Bromerede flammehæmmere

De kortlagte bromerede flammehæmmere består af en stor og relativt inhomogen gruppe af 69 stoffer, som er foreløbig registrerede i EU og derudover en mindre gruppe omtalt i litteraturen.

Følgende initiativer er eller er ved at blive igangsat i forbindelse med implementeringen af LOUS-strategien for bromerede flammehæmmere:

1. "De 9" registrerede under REACH

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen har iværksat gennemgang og evaluering af data for 9 bromerede flammehæmmere, der var registreret under REACH på kortlægningstidspunktet. Gennemgangen viser, at andre EU-lande er i gang med at vurdere 2 af disse. Gennemgangen viste også, at der er grund til at kigge nærmere på 3 af de øvrige bromerede flammehæmmere (HEEHP-TEBP, BEH-TEBP og DBNPG) på grund af indikationer om CMR-effekter.

A. Indspil til EU-regulering

Derfor vil Danmark vurdere, om disse 3 skal forslås til stofvurderingsprogrammet.

2. TBBPA

De bromerede flammehæmmere udgør ca. 20% af det globale forbrug af flammehæmmere i plastikmaterialer. TBBPA står for 40% af den globale produktion af bromerede flammehæmmere, og hovedparten (ca. 95%) af anvendelsen i EU sker i form af reaktiv brug, dvs. at stoffet bygges ind i det polymermateriale, som anvendes til plastik. TBBPA bruges typisk i plastik til elektronikprodukter. Data indikerer, at der kan være en potentiel risiko for, at TBBPA har hormonforstyrrende effekter og være særlig problematisk i miljøet.

A. Indspil til EU's regulering

I forlængelse heraf udarbejder Miljøstyrelsen på vegne af den europæiske kemikaliemyndighed ECHA en stofvurdering af TBBPA i 2015. TBBPA nedbrydes til bisphenol-A og det er derfor relevant at også forholde sig til bisphenol-A's effekter i forbindelse med TBBPA. ECHA har bedt registreringskonsortiet af TBBPA om at klarlægge nedbrydningen til bisphenol-A og resultatet af dette bliver en del af stofvurderingen.

Der er identificeret 9 stk. såkaldte derivater af TBBPA og 1 stk. af TBBPS. Disse er ikke de samme 9 som er omtalt i punkt 1.

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen vil evt. i samarbejde med DTU-fødevarainstituttet ved hjælp af QSAR vurdere nedbrydning, bioakkumulerbarhed og akvatisk toksicitet for disse derivater og TBBPS i sig selv. Formålet er at afgøre behovet for yderligere data med henblik på sikker anvendelse.

3. Øvrige bromerede flammehæmmere

Kortlægningen identificeret en lang række bromerede flammehæmmere, som der kun findes meget få data på.

C. Vidensopbygning

Der er derfor primo 2015 igangsat en undersøgelse af mulighederne for en samlet farlighedsvurdering af i første omgang de bromerede flammehæmmere, som ikke allerede er omfattet af EU- eller global regulering og tiltag, eller de andre tiltag

taget i forbindelse med denne strategi. Undersøgelsen af stoffernes mulige effekt skal adressere de bromerede flammehæmmere som gruppe og danne grundlag for en vurdering af mulighederne for i EU at få reguleret stofferne samlet som gruppe.

4. Identifikation af alternativer

Flammehæmmere tilsættes polymere materialer for at øge materialernes flammehæmmende egenskaber. Brugen af flammehæmmere er i vid udstrækning en konsekvens af regler og standarder for brandsikkerhed. Reglerne for brandsikkerhed indeholder ikke specifikke krav om at anvende bromerede flammehæmmere eller andre bestemte typer af flammehæmmere.

C. Vidensopbygning

For at vurdere muligheden for at finde alternative flammehæmmere har Miljøstyrelsen udført en gennemgang af standarder og regler inden for områder, hvor de bromerede flammehæmmere bruges mest: bygningsmaterialer, elektrisk og elektronisk udstyr og i transportsektoren. Gennemgangen viste, at man ikke umiddelbart kan identificere velegnede alternativer, der "let og uproblematisk" kan substituere de bromerede flammehæmmere. Derfor vil Miljøstyrelsen i 2015 arrangere en workshop for interessenter både i forhold til dem der bruger bromerede flammehæmmere, og de der menes at have egnede alternativer. På workshoppen skal omhandle viden, erfaringer og mulig handling på området samles og deles.

19. Kviksølv og kviksølvforbindelser

Kviksølv er et af de mest velundersøgte og regulerede stoffer både i Danmark, i EU og også globalt, når Minamatakonventionen forventeligt inden for få år træder i kraft. Der er ikke mange områder, hvor yderligere tiltag derfor er påkrævet.

1. Minamatakonventionen

En fremtidig udfordring vedrørende kviksølv kan være implementeringen af Minamatakonventionen i Danmark. Mens de fleste bestemmelser i konventionen sandsynligvis allerede er dækket i dansk lovgivning og EU lovgivning, kan nogle justeringer og tilføjelser være nødvendige. Kommissionen forventes at komme med en vurdering i 1. halvdel af 2015 af hvilke initiativer, der er nødvendige at tage i EU for at implementere Minamatakonventionens bestemmelser.

A. Indspil til EU's regulering

Danmark vil være yderst opmærksomme på at fastholde presset på Kommissionen for at ratificere konventionen så hurtigt som muligt for også på globalt plan at fastholde presset for at udfase brugen af kviksølv i alle de anvendelser, hvor der er brugbare alternativer. Danmark afventer EU's ratificering før en dansk ratificering kan gennemføres. Der arbejdes dog parallelt med forberedelsen af den danske ratificering.

2. Optagelse på kandidatlisten (REACH)

Kviksølv opfylder betingelserne for at blive optaget på kandidatlisten under REACH. En eventuel optagelse på kandidatlisten og efterfølgende optagelse på

godkendelsesordningen skal overvejes set i lyset af implementeringen af Minamatakonventionen.

3. Fremme af LED-pærer

Der sker en stigende anvendelse af kviksløvholdige energisparepærer pga. begrænsningerne i anvendelsen af de ”gammeldags” glødepærer. Brugen af kviksløv i sparepærer hører nu til blandt de største i Danmark, men der findes alternativer fx i form af LED pærer.

D. Information

Miljøstyrelsen har derfor i februar 2015 igangsat en oplysningskampagne om sparepærens indhold af kviksløv, herunder affaldshåndtering og mulige velegnede alternativer (som fx LED pærer), da mange forbrugere stadig ikke er klar over, at sparepærer (inkl. lysstofrør) indeholder kviksløv.

20. MTBE

Reduktionen af forbruget af oktan 98 benzin, hvor MTBE bruges som tilsætning, har medført, at forbruget af MTBE i DK og EU er faldet drastisk til et minimalt niveau. Dertil kommer, at Tyskland netop har publiceret en fyldestgørende RMO om håndteringen af MTBE.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Miljøstyrelsen vurderer derfor samlet, at der ikke p.t. er udestående risici i Danmark, som giver anledning til at sætte yderligere begrænsende tiltag i værk.

21. Tris(2-chlor-1-methylethyl)fosfat (TCPP)

Undersøgelser med TCPP peger på mulige hormoneffekter. For at klarlægge om der er potentiale for hormonforstyrrende virkninger af stoffet, er yderligere undersøgelser nødvendige.

A. Indspil til EU's regulering

I forlængelse heraf påregner Miljøstyrelsen på vegne af den europæiske kemikaliemyndighed ECHA at udarbejde en stofvurdering i 2016.

Strategien peger desuden på muligheden for, at TCPP bør klassificeres som mistænkt for kræftfremkaldende effekt (Carc 2), da lignende stoffer er klassificeret, men afklaringen af dette afventer stofvurderingen.

22. n-hexan

De tyske myndigheder har primo 2014 færdiggjort en stofvurdering under REACH på grund af bekymringer for menneskers sundhed og udbredt åben anvendelse. På baggrund af denne stofvurdering har ECHA besluttet, at registranterne skal indlevere yderligere information således, at de tyske myndigheder kan færdiggøre deres vurdering.

A. Indspil til EU's regulering

Miljøstyrelsen har sendt kortlægningen til de tyske myndigheder og yderligere bedt de tyske myndigheder om at blive holdt orienteret omkring den videre vurdering og beslutning om stoffet. På baggrund heraf vurderes der ikke at være behov for yderligere danske initiativer vedr. n-hexan.

23. 2,2 Iminodiethanol (DEA)

De tyske myndigheder har i 2013 under REACH gennemført en stofvurdering på grund af bekymringer for menneskers sundhed og udbredt åben anvendelse. På baggrund af denne evaluering har ECHA i februar 2014 besluttet, at registranterne skal indlevere yderligere information, således Tyskland kan færdiggøre deres vurdering af, om stoffet udgør en risiko. Registranterne har med frist til den 25. maj 2016 pligt til at indlevere disse oplysninger. Først når disse data foreligger, kan der foretages den nødvendige risikovurdering.

A. Indspil til EU's regulering

Miljøstyrelsen har tilsendt kortlægningen til de tyske myndigheder og yderligere bedt de tyske myndigheder om at blive holdt orienteret omkring den videre vurdering og beslutning om stoffet. På baggrund heraf vurderes der ikke at være behov for yderligere danske initiativer vedr. 2,2 iminodiethanol (DEA).

24. a. Styren

Der er i strategien fra februar 2015 angivet følgende udfordringer

1. Optagelse på kandidatliste (REACH)

A. Indspil til EU-regulering

Styren har blandt andet en harmoniseret EU klassificering som neurotoksisk og på den baggrund er Miljøstyrelsen ved at vurdere om, der er basis for at foreslå stoffet til optag på Kandidatlisten under REACH,

Styren er desuden optaget på EU's liste over potentielt hormonforstyrrende stoffer i kategori 1 (kategori 1 stoffer er prioriteret højest til yderligere undersøgelser). Derfor har Miljøstyrelsen samme med DTU-fødevareinstituttets eksperter i januar 2015 set nærmere på den dokumentation, som lå til grund for denne optagelse. De har vurderet, at de refererede videnskabelige kilder ikke giver grund til yderligere bekymring om hormonforstyrrende egenskaber. På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen ikke, at der er grundlag for yderligere tiltag på det område

2. Vurdering af arbejdsmiljømålinger

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen vil sammen med Arbejdstilsynet desuden følge op på Arbejdsmedicinsk Kliniks analyser af styrenmålinger i GRP-industrien (industrien der bearbejder glasfiber forstærket plast) ved at opdatere eksponeringsberegningerne omkring GRP-industrien i EU's risikovurderingsrapport. Formålet med dette er at afdække, om der er behov for at

lave yderligere tiltag for at beskytte arbejdstagere i GRP-industrien mod styreneksponering.

24. b. Toluen

Der er i strategien fra februar 2015 angivet følgende udfordringer:

1. Optagelse på Kandidatlisten (REACH)

A. Indspil til EU-regulering

Miljøstyrelsen overvejer på samme måde som for styren, hvorvidt stoffer med en harmoniseret klassificering for specifik målorgantoksicitet ved gentagen eksponering kan identificeres som særligt problematiske stoffer og dermed optages på kandidatlisten under REACH.

2. Afdækning af eksponering af børn

Kortlægningen peger på at visse forbrugeranvendelser måske kan give bekymring i forbindelse med eksponering fra flere kilder af forbrugere og især børn fra flere forskellige typer produkter.

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen vil derfor igangsætte et projekt, der skal afdække, om der er risiko for forbrugere, herunder særligt børn i specifikke scenarier for tolueneksponering fra flere kilder eller eksponering af toluen i kombination med andre stoffer.

3. Fastsættelse af drikkevandskrav

Selvom der er fund af toluen i analyser af vandværksvand, findes der ikke en grænseværdi for drikkevand i Danmark.

B. National regulering

Fastsættelse af grænseværdier for toluenindhold i grund- og drikkevand forventes fastsat i 2015.

25. N,N dimethylformamid (DMF)

På grund af klassificeringen som reproduktionstoksisk i klasse 1B er DMF velreguleret både i EU og i Danmark. DMF er på EU's kandidatliste, og ECHA har anbefalet, at det optages under godkendelsesordningen. Hvis dette sker, må det formodes, at anvendelsen falder yderligere. Italien har desuden i januar 2015 indsendt et restriktionsforslag for DMF. Der er i strategien fra februar 2015 angivet følgende udfordring:

1. DMF-indhold i forbrugerprodukter

Der er ikke umiddelbart fundet nogen risiko for forbrugere eller miljø ved den nuværende anvendelse, men der er tidligere fundet rester af DMF i forbrugerprodukter, bl.a. i legetøj til børn. I nogle af disse produkter har indholdet været så højt, at forbigående irritation af øjne og åndedrætsorganer er sandsynlig.

Det er uvist, om der stadig produceres og/eller importeres produkter, der indeholder rester af DMF.

E. Kontrol

For at afklare dette vil Miljøstyrelsens kemikalieinspektion i 2015 kontrollere indholdet af DMF i sko, regntøj og udklædningstøj.

Resultaterne af kontrollen vil, hvis relevant, blive spillet ind i EU processen omkring de igangværende tiltag der.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Den begrænsede og specialiserede anvendelse af DMF i Danmark giver således ikke umiddelbart grundlag for særlig bekymring mht. arbejdsmiljø og miljø. Da det samtidig i øjeblikket vurderes, om stoffet skal optages på EU's godkendelsesliste, vurderes det, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for yderligere tiltag i Danmark i forhold til miljø og arbejdstagere.

26. Chlorparaffiner

De kortkædede chlorparaffiner SCCP er omfattet af POP forordningen i EU og dermed stærkt begrænset i anvendelse. De vigtigste SCCP-holdige materialer tilbage på markedet forventes at være i ældre byggematerialer (gummi, fugemasser og lime f.eks. i termoruder og maling). De mellemkædede chlorparaffiner MCCP er under vurdering i EU for persistens og bioakkumulerende egenskaber. Afhængigt af denne vurdering kan der komme yderligere tiltag overfor stofferne.

C. Vidensopbygning

Som følge af begrænset viden om forekomsten af SCCP og MCCP i byggematerialer i Danmark, igangsættes i 2015 et projekt, der skal indsamle eksisterende viden om omfanget af SCCP og MCCP i byggerier og anlæg i Danmark, inkl. forekomst i forskellige fraktioner af bygge- og anlægsaffald. På baggrund af denne undersøgelse vil behovet for yderligere tiltag blive vurderet.

27. Benzylchlorid

Benzylchlorid anvendes næsten udelukkende som et kemisk mellemprodukt, dvs. som basis for produktion af andre kemikalier. Kortlægningen viser, at benzylchlorid ikke udgør nogen risiko for hverken arbejdstagere, forbrugere eller miljøet, da stoffet anvendes som mellemprodukt eller under kontrollerede forhold.

Opsamling på fremadrettede initiativer

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke er nødvendigt med yderligere tiltag.

28. Formaldehyd

Formaldehyd vurderes primært at udgøre et problem i forbindelse med indeklimaet. Forekomsten af formaldehyd i indeklimaet skyldes især anvendelsen af urea-formaldehyd lim og syrehærdende lakker i byggematerialer og inventar fremstillet af spånplader og andre træbaserede materialer.

Miljøstyrelsen arbejder på en revision af de eksisterende danske regler om begrænsning af formaldehyd i spånplader, krydsfinerplader og lignende plader, som anvendes i møbler, inventar og lignende.

C. Vidensopbygning

Miljøstyrelsen igangsætter i forlængelse heraf en udredning af hvilke EU-regelsæt, der er relevante med henblik på at kunne foreslå de danske regler om formaldehyd i indeklime omsat til fællesskabsregler.

29. C.I. Pigment Yellow 34

Der er en omfattende regulering af brugen af stoffet i Danmark, da det er omfattet af den danske blybekendtgørelse, der forbyder import og salg af produkter indeholdende bly. I EU er C.I. Pigment Yellow 34 på godkendelsesordningen under REACH med en udfasningsdato i 2015.

Opsamling på fremadrettede initiativer

Kortlægningen giver ikke anledning til at foreslå yderligere tiltag for at reducere brugen af C.I. Pigment Yellow 34, hverken i Danmark eller i EU, da anvendelsen allerede er stærkt begrænset.